

Tuhat ja yksi dokumenttia Venäjältä ja Itä-Euroopasta - Tutkijat eri aineistojen ja kysymysten äärellä

Humanististen aineiden opiskelija törmää usein siihen, että tiettyä aihetta on vaikea tutkia, koska aineisto on joko vaikeasti saatavilla tai sitä ei ole olemassa perinteisessä mielessä yhtenäisesti hahmotettavana kokonaisuutena. Joskus opiskelija törmää myös siihen, että tarjolla on mielenkiintoinen lähdeaineisto, mutta sopivan tutkimuskysymyksen löytäminen tuottaa hankaluuksia. Kolmas haaste saattaa liittyä aineiston laatuun ja oikean menetelmän löytämiseen sen analysoimiseksi.

Kurssin tarkoituksena on esitellä opiskelijalle erityyppisiä lähdeaineistoja sekä niiden käyttöön ja analyysiin liittyviä haasteita eri tutkimuskysymysten ja aiheiden kautta. Kurssilla Venäjän- ja Itä-Euroopan tutkijat kertovat käyttämistään lähdeaineistoista omasta tutkimusnäkökulmastaan ja aineistoihin liittyvistä haasteista, mutta pohtivat myös, mitä muita kysymyksiä kyseisten lähteiden kautta olisi mielenkiintoista tai mahdollista tutkia.

Samalla kurssilla keskustellaan siitä, miten selvittää tietyn tutkimuksen kannattavuus ja ajankohtaisuus. Mitä tutkittiin ennen, mitä tutkitaan nyt ja minne tutkimus on menossa eri humanistisen tutkimuksen aloilla.

Luennoitsijat esittelevät oman alansa kehityslinjoja

- tämänhetkiset trendit ja minkälaisia kysymyksiä on nousemassa tarkastelun kohteeksi
- tutkimuksessa olevia aukkoja: mitä pitäisi tutkia enemmän
- mikä on ollut marginaalissa, vähemmän tärkeää
- historian tutkimuksen digitalisoituminen ja sähköiset aineistot

Luentojen tarkoituksena on auttaa opinnäytetyövaiheessa (kandi/gradu) olevia opiskelijoita löytämään tärkeitä, kiinnostavia tutkimusaiheita ja ymmärtämään syitä, miksi joitain aiheita on tai ei ole tutkittu laajasti.

Kurssilla luennoi tutkijoita, jotka ovat käyttäneet mm. arkistodokumentteja, visuaalista materiaalia, muistelmia, kirjallisuutta, musiikkia, kauppatilastoja ja hallintoasiakirjoja historiallisina dokumenttina. He esittelevät aineistotyypppejä ja metodeita, ja pohtivat sitä miten historiakriittinen kerronta syntyy.

Kurssi on järjestetään intensiiviluentokurssina. Kurssia ennen opiskelijat saavat ennakkotehtäväksi etsiä käsiteltävää aineistoa edustava lähde tai aineistoon liittyvä tutkimuskysymys. Kurssin jälkeen opiskelijat tuottavat esseen joko liittyen valittuihin lähteisiin tai tutkimuskysymyksiin. Heidän tulee esseessään pohtia kysymystä siitä, mitä kyseisen lähteen avulla voitaisiin tutkia ja mitä haasteita lähteen käyttämiseen liittyy. Tarkemmat ohjeet esseen laatimiseksi annetaan kurssin viimeisellä luennolla.

Luennoitsijat:

Sari Autio-Sarasmo FT: Johdanto I, Muuttuva historiantutkimus: uudet tulkinnat ja uudet aineistot.

Sanna Turoma FT: Johdanto II, Miksi tutkia kulttuuria? Miksi kaikki tutkivat kulttuuria?

Ira Jänis-Isokangas FM: Neuvostohallinto keskustelee, kuuleeko Kreml? - hallinnon asiakirjat huliganismin vastaisen kampanjan selittäjinä.

Saara Ratilainen FT: Lehtien lukeminen kulttuurihistoriallisena kysymyksenä

Suvi Kansikas VTT: Tilastojen harhaa. Suunnitelmatalouksien tuottamat tilastot ja kauppapolitiikan tutkimus.

Elina Viljanen FM: Klassinen musiikki ja musiikkiartikkelit venäläisen ja neuvostoliittolaisen yhteiskunnan ja kulttuurihistorian peilinä

Riikka Palonkorpi FT: "Salaiset kansiot". Valtiollisen turvallisuuspoliisin asiakirjat sosialistisen Itä-Euroopan historiantutkimuksessa.

Iina Kohonen FT: Propagandakuvat historiantutkijan lähteenä: neuvostoliittolainen kuvajournalismi mediahistorian näkökulmasta

Pia Koivunen FT: Muistelun prosessi. Päiväkirjat, muistelut, valokuvat ja haastattelut historiakuvan rakentajina

Aikataulu Lokakuu 7.–10.10.2014

Tiistai 7.10.2014

Johdanto

10.00–12.00 Sari Autio-Sarasmo FT: Johdanto I, Muuttuva historiantutkimus: uudet tulkinnat ja uudet aineistot.

lounas

13.00–15.00 Sanna Turoma FT: Johdanto II, Miksi tutkia kulttuuria? Miksi kaikki tutkivat kulttuuria?

Keskiviikko 8.10.2014

10.00–12.00 Ira Jänis-Isokangas FM: Neuvostohallinto keskustelee, kuuleeko Kreml? - hallinnon asiakirjat huliganismin vastaisen kampanjan selittäjinä.

lounas

13.00–15.00 Saara Ratilainen FT: Lehtien lukeminen
kulttuurihistoriallisena kysymyksenä

kahvi

15.00–17.00 Suvi Kansikas VTT: Tilastojen harhaa.
Suunnitelmatalouksien tuottamat tilastot ja kauppapolitiikan tutkimus.

Torstai 9.10.2014

10.00–12.00 Riikka Palonkorpi FT: "Salaiset kansiot". Valtiollisen
turvallisuuspoliisin asiakirjat sosialistisen Itä-Euroopan
historiantutkimuksessa.

lounas

13.00-15.00 Iina Kohonen FT: Propagandakuvat historiantutkijan
lähteenä: neuvostoliittolainen kuvajournalismi mediahistorian
näkökulmasta

kahvi

15.00–17.00 Elina Viljanen FM: Klassinen musiikki ja
musiikkiartikkelit venäläisen ja neuvostoliittolaisen yhteiskunnan ja
kulttuurihistorian peilinä

Perjantai 10.10.2014

10.00–12.00 Pia Koivunen FT: Muistelun prosessi. Päiväkirjat,
muistelut, valokuvat ja haastattelut historiakuvan rakentajina

lounas

13.00–15.00 Paneeli keskustelu, yhteenveto ja opiskelijoiden kyselytunti